

ergo quemadmodum pro sapientiæ vestræ nobilitate, A potentia, prudentia, in omnibus quæ sæculi sunt, et probis, quod magis egregium est, moribus æquiparare probamini, ita etiam in Casinensis cœnobii exaltatione æquiparare conamini. Facite vobis in terris beatum Benedictum debitorem, ut ei quæque contuleritis, centuplicata in cœlis recipere mereamini. Ad hoc enim cœlestis Providentia quæ omnia moderatur et a sæculo universa disponit, hoc præsertim tempore quando peccatis nostris exigentibus

defecit sanitas, et diminutæ sunt veritates a filiis hominum, tantæ strenuitatis ac prudentiæ virum in Romana republica elegit, ut Ecclesias exaltare debeatis. Deus autem et Dominus noster, qui dona suæ pietatis gratis largitur petentibus, dextera fortitudinis suæ vos protegat et benedicat, et utriusque substantiæ hostibus separatis, cum palma certaminis ad se revertentibus, cœlestis vitæ vobis januas aperiat, secumque perpetuo jucundare de cœlestibus bonis concedat.

RHYTHMUS PETRI DIACONI DE NOVISSIMIS DIEBUS (100.)

(D. Luigi Tosti *Storia della Badia di Monte Cassino*, t. II, p. 119, ex codice ms. 361.)

Anno Christi passione
Finito millesimo,
Satanas Averni princeps
Solvetur a vinculis,
Quem ligavit Jesus Christus,
Resurgens a mortuis

Jam non fides inter fratres,
Neque inter conjuges;
Neque servi servant fidem,
Neque nati Patribus:
Terrea divina namque
Miscēbuntur omnia.

Hæc discipuli magistris,
Monachi abbatibus,
Tricerberus vero canis
Obtinebit omnia.
Exabbates non abbates
Erunt his temporibus.

Parvipendent cuncta bona,
Mala semper facient:
Dei linquent disciplinam,
Sensum habent reprobum,
Somnolenti, et superbi,
Diri, et terribiles.

Bona dicunt, mala agunt;
Oves cunctas devorant;
Devorabunt, laniabunt
Oves sibi creditas;
Voratores, et edaces
Erunt, ut Antonius.

Desides, et pigri valde
Opus ad deificum.
Disquirent vero thesaurum
Occultatum hominum.
Præsules habebunt regna,
Sacra dabunt Symoni.

Sævit ferrum, ira, dolus,
Furta sacrilegia:
Clericorum vero jura
Erunt epycurea,
Linquebunt divina jura,
Obtinebunt cynica.

Fœminas diligunt omnes,
Fœminas præjudicant;
Passim currunt, passim quærunt
Huc illucque fœminas.
Ignoravi, et nescivi
Corpus tuum, mulier.

Deum linquunt, Deum pellunt,
Ut te solam habeant.
Æpulas diligent magnas,
Vina pura ambiunt.
Fores observare jubent,
Pauper ne ut veniat.

Cæsares vero salutant,
Pauperes despiciunt:
Prævident, procurant namque
Aurum et pecuniam;
Proditores accusabunt,
Proditores diligent.

Repræhendent, repræhendent
Hoc quod agunt omnibus:
Deum vendunt, Deum produnt,
Ut honorem habeant:
Aurum ligat, aurum solvit,
Datque sacros ordines.

Exercere prava sciunt:
Bona numquam faciunt.
Malorum origo horum
Papa est heroneus,
Callidus valde perversus
Ultra omnes homines.

Exutus, alienatus
Bonis a cœlestibus,
Lucra quærunt vero sua
In divinis ovibus,
Antychristi qui præcursor
Fuit a principio.

Mœchatorum, et latronum
Erunt jura omnium.
Seductores, et fallaces
Pravi namque pessimi;
Jura quærunt, jura agunt
Ut confundant homines.

Vilis et despectus erit
Tunc, qui Deo serviet,
Antiviam Christo namque
Hi parabunt homines,
Apparebit tunc nefandus
Filius diaboli.

Vociferans atque clamans
Suis auditoribus:
Principes, et reges terræ,
Consules, et divites,
Comites, et dictatores,
Præsides, et judices;

Magistratus, et tribuni
Cæsares, et divites,
Equites, fortes, et servi,
Præsules et clerici,
Cinnamomi, et anomi,
Vini atque olei;

Purpuræ, serici, cocci,
Vasa cuncta eboris:
Omnia ista si vultis,
Christum abnegabitis:
Ego sum feci qui cœlum,
Qui terram constitui;

Verbo qui cuncta creavi,
Hominem qui condidi:
Adorate me, si mundum
Vultis, si diligitis
Ego Deus, ego magnus,
Ego vester Dominus:

Ego Agnus, ego Leo,
Vita, decus, gratia,
Ego Verbun, ego salus,
Splendor sapientiæ.
Ego Deus, ego magni
Filius Omnipotens.

Reparetur, renovetur
Templum magni Domini;
Observate Hæbreorum
Jura antiquissima,
Jura Dei, jura magni
Quæ mandavit Moisi.

Christe Deus, qui tu mundam
Restaurasti perditum,
Qui de altis descendisti
Utero in Virginis,
Eruc, Deus tu, Petrum,
Pater clementissime.

Protege, libera Petrum
Ab Averni principe,
Quem laxatum, quem solutum
Johannes perdocuit.
Solutus vero est ille
Pem quem homo eccidit. ec.

(100) Con questi versi il monaco acutamente ritrae le tristizie del suo tempo, ed a quanto pare, potrebbe conghieturarsi, questi versi essere stati scritti men-

tre la Chiesa ero tribolata dallo scisma di Anacleto, e forse dopo la riconciliazione de' monaci scismatici, tra i quali Pietro, con papa Innocenzo.

**PTOLEMEI ET GREGORII PETRI PATRUORUM
EPISTOLÆ AD IPSUM.**

(Exstant inter Prolegomena ad Chronicon Casinense, supra, col. 466.)